

KUNTATIIMI

JÄSENTIEDOTE 3/2006

Syyskuu 2006

Sisältö

Ensi vuoden neuvotteluihin valmistaudutaan jo	Sivu 1
Kunta-alan korkeasti koulutettuja syvässä palkkakuopassa	Sivu 2
Alipalkasta reiluun palkkaan!	Sivu 2
Kunta-alan yhteistoimintalaista esitys	Sivu 3
Markku Jalonen aloitti KT:ssä	Sivu 3
Kuntaudistuksen puitelaisissa huomiota myös kuntien henkilöstöön	Sivu 4

Ensi vuoden neuvotteluihin valmistaudutaan jo

Kunta- ja palvelurakennemuutos otti kesällä harppauksen eteenpäin kun hallituspuolueet synnyttivät so-
vun puitelain linjauksista. Hallituksen esitys tulee eduskunnan käsiteltäväksi syyskuussa ja samalla käynnistyy kunnissa monenlaisia prosesseja. Tähän liittyen pääsopijajärjestöt JUKO, Kunta-alan unioni, KTN ja TNJ ovat yhdessä esittäneet, että kunta-alalle tarvitaan yt-laki, jonka on turvattava toimiva yhteistyö henkilöstön ja työnantajan kesken sekä taattava henkilöstölle todelliset vaikutusmahdollisuudet kunnissa ja kuntayhtymissä. Kunta- ja palvelurakennemuutuksesta enemmän seuraavilla sivuilla.

Meneillään olevan Suomen EU-puheenjohtajakauden aikana esille nousee monia työelämää koskevia ja akavalaisten kannalta tärkeitä asioita, kuten työaikakäytökset, työn tuottavuus ja joustoturma. Erityisesti joustoturma eli työmarkkinoiden

joustavuus ja toisaalta työntekijöiden turvallisuuden yhdistäminen ovat kuntatyöntekijöiden näkökulmasta erittäin tärkeitä asioita. AKA-VA on mukana noin viidessäkymmenessä EU-puheenjohtajakautteen liitetyssä tapahtumassa.

Viime joulukuussa valmistunut selvitys määräaikaisten työsuhteiden käytöstä osoitti, että erityisesti julkisella sektorilla tarvitaan vielä runsaasti työtä ennen kuin määräaikaisten työsuhteiden käyttö saadaan edes kohtuulliselle tasolle. Tarvitaan korjauksia lainsäädäntöön, valvonnan tehostamista sekä yhteistyötä työpaikoille. Järjestöt tulevat panostamaan erityisesti tähän asiaan.

Insinööriliiton IL:n ja Kuntien Tekniset KTK:n yhdistyminen Uudeksi insinööriliitoksi tulee tuomaan uudistuksia TS-sopimuksen edunvalvontaan ja luottamusmiestoiminnan järjestämiseen. Neuvotteluja käytännötason toiminnan järjestämisestä

tullaan käymään syksyn ja alkutalven mittaan.

Vaikka kuluva sopimuskausi on jäljellä vielä vuoden verran, niin kuluvan syyskauden aikana on jo tärkeää ryhtyä valmistautumaan ensi vuoden neuvotteluihin. Tavoitteita tullaan pohtimaan monilla eri tasoilla ennen varsinaisten sopimusneuvotteluiden aloittamista.

Näin alkaneen syksyn tunnelmissa voin todeta, että satoa ei synny korjattavaksi itsestään!

*Arja Varis
edunvalvonta-
päällikkö
Ympäristö-
asiantuntijoiden
keskusliitto
YKL ry*

Tutkimus:

Kunta-alan korkeasti koulutettuja syvässä palkkakuopassa

Korkeasti koulutettujen kasvat-, kulttuuri-, tutkimus- ja hyvinvointialojen asiantuntijoiden palkat ovat kehittyneet heikosti vuosina 1995–2004. Hidas ansiokehitys näkyy vertailtaessa ansiotasoa sekä kaikkiin että oman työnantajasektorin palkansaajiin. Omaan koulutusasteeseen verrattuna palkat ovat jopa kymmeniä prosenttiyksikköjä alhaisemmalla tasolla.

Tulokset käyvät ilmi syyskuussa julkaistusta Palkansaajien tutkimuslaitoksen raportista Koulutusko kannattaa aina? Tutkimuksen ovat tilanneet akavalaisia alipalkattuja ryhmiä edustavat ammattiliitot.

Tutkimuksessa selvitettiin noin sadan korkeaa koulutusta vaativan ammattinimikkeen ansiokehitystä vuosina 1995–2004. Nimikkeistä suuri osa on kuntasektorin naisvaltaisia kulttuuri-, kasvat- ja hyvinvointialojen ammatteja, suurimpina ryhminä mm. kirjastonhoitajat ja lastentarhanopettajat.

Lähes kaikkien ammattien suhteellinen asema on tarkastelujaksolla pysynyt ennallaan tai heikentynyt vertailuryhmiin nähden. Palkkaus ei tarkastelujaksolla ole juurikaan kyennyt ottamaan kiinni muiden vastaavan koulutusasteen työntekijöiden palkkaetumatkaa. Useiden nimikkeiden koulutus- ja pätevyysvaatimuksia tiukennettiin tarkastelujakson aikana, mutta ansiokehityksessä muutokset näkyvät hitaasti.

Omaan työnantajasektoriin verrattuna kuntasektorin nimikkeet

Reilun palkan puolesta osoitti mieltään lähes 500 akavalaista Helsingissä 20. 9. järjestetyssä tapahtumassa. Mukaan saatiin edustajat myös kaikista poliittisista puolueista. Palkkakuoppaa täyttämässä kansanedustaja Kimmo Kiljunen.

Alipalkasta reiluun palkkaan!

Akavalaisia alipalkattuja edustavat liitot vaativat jäsenkuntaansa kuuluvien korkeastikoulutettujen, mutta alipalkattujen palkkauksen nostamista tulevan tulokierroksen neuvottelupöytään. Liitot korostavat, että palkkojen jälkeenjääneisyys on niin suuri, että ongelman ratkaisemiseen tarvitaan kaikkia mahdollisia työmarkkinamekanismeja.

Julkisen sektorin palkkaohjelmia tulee jatkaa ja kohdentaa niitä erityisesti tämän ryhmän ongelman ratkaisemiseen. Palkkaohjelmien käytössä olevat varat ovat kuitenkin pienet, joten pelkät ohjelmat eivät riitä korjaamaan vuosikymmenien aikana syventynyttä palkka-

kuoppaa. Liitot korostavat, että palkkaohjelmien lisäksi tarvitaan myös erillisiä juuri näihin asiantuntijaryhmiin kohdentuvia varoja, joista päättämistä ei voi jättää yksin alakohtaisen tai paikallisen sopimisen varaan.

Kyse on maamme kulttuuri-, hoiva- ja hyvinvointipalvelujen sekä tutkimuksen tulevaisuudesta - näiden toimintojen laadun varmistamisesta ja kehittämisestä. On huolehdittava siitä, että aloille saadaan jatkossakin hyvin koulutettua työvoimaa. Asia on kansallisesti niin tärkeä, että se tulee nostaa myös tulevaan hallitusohjelmaan, liitot korostavat. ■

menestyivät parhaiten, mutta kunta-sektori itsessään on ansiokehitykseltään ollut huomattavasti muita sektoreita heikompi.

Tutkimuksessa selvitettiin myös virka- ja työehtosopimusten sekä sopimusalojen palkkaohjelmien vaikutusta nimikkeiden ansiokehitykseen. Mikäli tulopoliittisiin ratkaisuihin on kuulunut tasa-arvo- tai liittoeriä, niillä on ollut vain jonkin verran vaikutusta ammattien ansiokehitykseen. Kun palkkahinnoittelua tai taulukkopalkkoja on korotettu vain työehtosopimusten yleiskorotuksen verran, nimikkeet ovat pääsääntöisesti jääneet entistä enemmän jälkeen yleisestä ansiotasoindeksistä. Yhtenä syynä on palkkaliukumien vähäisyys julkisella sektorilla.

Kuntasektorin palkkaus uudistusohjelma Kunpas nosti kuntasektorin nimikkeiden ansioita tarkastelujakson viimeisenä vuotena. Jälkeenjääneisyyden korjaaminen vaatisi kuitenkin useita vuosia. ■

••••

Vesa Syrjä: Koulutusko kannattaa aina? – Eräiden korkeastikoulutettujen ammattinimikkeiden ansiokehitys 1995–2004. Palkansaajien tutkimuslaitoksen raportteja 7; Helsinki 2006. Raportti on julkaistu kokonaisuudessaan osoitteessa www.reilupalkka.fi

Kunta-alan yhteistoimintalaista esitys

Esitys kunta-alan yt-lainsäädäntöön syyskuun lopussa alue- ja kunta-ministeri Hannes Manniselle eräiden mielipiteitten kera. Esityksen tarkoituksena on nostaa lain tasolle työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa koskeva sääntely kunnissa ja kuntayhtymissä. Nykyisin asiasta on sovittu työmarkkinajärjestöjen kesken yhteistoimintaa koskevalla yleissopimuksella, joka on oikeusvaikutuksiltaan virka- ja työehtosopimus. Yrityksissä ja valtiolla yhteistoimintaa säädellään lailla.

Kunta-alan yhteistoiminnan kehittämistä on valmistellut työnantajien ja työntekijöiden edustajista koostunut toimikunta, joka ei pääsyt työssään yksimielisyyteen. Työnantajaa edustava Kunnallinen työmarkkinalaitos oli jo lähtökohtaisesti sitä mieltä, ettei kunta-alalle tarvita lainkaan erillistä yt-lakia, vaan yleissopimus riittää kuten tähänkin asti. Palkansaajapuoli hyväksyisi työryhmässä syntyneen lakiesityksen terve-

ydenhoitoalojen järjestöjä lukuun ottamatta. Akavalaisia toimikunnassa edusti Julkisan alan koulutettujen neuvottelujärjestön JUKOn lakimies Jouni Vattulainen.

Kunta-alan palkansaajia edustavat pääsopijajärjestöt korostivat nykyistä sitovampaan yhteistoimintaan ohjaavan erillisen yt-lain tärkeyttä jo elokuisessa yhteiskannanotossaan.

– On välttämätöntä, että yhteistoimintaa ohjaavat säädökset uudistetaan vastaamaan työelämän yleistä muutosta ja erityisesti kunta- ja palvelurakennemuutoksen synnyttämiä tarpeita. Yhteistoimintalain on turvattava toimiva yhteistyö henkilöstön ja työnantajan kesken sekä taattava henkilöstölle todelliset vaikutusmahdollisuudet kunnissa ja kuntayhtymissä, pääsopijajärjestöt totesivat. ■

Lisätietoja: lakimies Jouni Vattulainen, JUKO ry, puh. 040 590 9049, jouni.vattulainen@juko.fi

Kuva: Veikko Somerpuro

Markku Jalonen aloitti KT:ssä

Markku Jalonen aloitti syyskuun alussa työnsä Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa (KT). Hän toimii apulaisjohtajana ensi vuoden tammikuun loppuun ja aloittaa kunta-alan työmarkkinajohtajana 1.2.2007 nykyisen työmarkkinajohtaja Jouni Ekurin jäädessä eläkkeelle.

Markku Jalonen, 45, on ollut vuodesta 2001 lähtien Julkisan yksityisalojen toimihenkilöliitto Jytyn ja sen edeltäjän Kunnallisvirkamiesliiton puheenjohtaja.

Jalonen on myös toiminut Tampereen yliopiston politiikan tutkimuksen laitoksella tutkijana, Tampereen poliisikoulun valtio-

ja yhteiskuntaopin tuntiopettajana, Kunnallisvirkamiesliiton yhteiskuntasihteerinä ja tutkimusvastaavana sekä Tehyn sopimusedustajana.

Koulutukseltaan Jalonen on yhteiskuntatieteiden lisensiaatti. Hänen lisensiaattitutkimuksensa käsittelee paikallista sopimista Suomen kunnissa (Suomen Kuntaliiton julkaisu 1996).

Kunta-alan työmarkkinajohtaja toimii Kunnallisen työmarkkinalaitoksen johtajana, vastaa kuntatyönantajien edunvalvonnasta ja johtaa neuvottelu- ja sopimustoimintaa. KT:n apulaisjohtajana Jalonen perehtyy työmarkkinajohtajan tehtäviin

Kuva: Seppo Haavisto/Compic

ja kuntatyönantajien edunvalvontaan.

Kunnallinen työmarkkinalaitos on kuntien ja kuntayhtymien työnantajaorganisaatio. Se neuvottelee kunta-alan virka- ja työehtosopimukset yhdessä henkilöstöä edustavien pääsopijajärjestöjen kanssa.

Kunta- ja palvelurakennemuutos:

Puitelaissa huomiota myös kuntien henkilöstöön

Kunta- ja palvelurakennemuutos-hankkeen puitelain valmistelua leimasi kädenväöntö keskustan ja Sdp:n osittain vastakkaistenkin tavoitteiden välillä. Lopputulosta on politiikassa ja mediassa arvosteltu tasapaksuksi ja mitänsanomattomaksi. Keskusta lähti uudistamaan palveluja, mutta Sdp otti mukaan myös kuntarakenteen uudistamisen. Valmistelussa saivat molemmat kädenjälkensä puitelakiin, mikä osaltaan vaikutti puitelain toimenpiteitä laimentavasti.

Kuntamuutoksen jatkuminen ja kuntapalvelujen uudelleen järjestäminen jää pääosin kuntien omalle vastuulle. Kuntapalveluihin puitelaki asettaa tavoitteita lähinnä palvelujen väestöpohjaan. Kuntaliitoksia tuetaan yhdistymisavustuksin ja järjestelyjen seurauksena mahdollisesti tapahtuvat valtionosuuksien menetykset korvataan viiden vuoden ajalta. Puitelaki tuo myös mahdollisuuden kuntaliitoksiin pakottami-

seen erityisen huonossa taloudellisessa tilanteessa olevissa kunnissa. Julkisuudessa on ollut voimakkaasti esillä myös 16 maakuntakeskuksen ympärille muodostuvien yhteistoiminta-alueiden määrittäminen.

Kuntien henkilöstöä edustavien ammattijärjestön kannalta myönteistä puitelaissa on henkilöstön huomioiminen. Henkilöstön asema pyritään turvaamaan muutoksessa. Työntekijöitä ei saa irtisanoa taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla viiden vuoden aikana kuntaliitosten tai muiden kuntien yhteistoimintajärjestelyjen johdosta. Lain mukaan työntekijät joutuvat kuitenkin vaadittaessa vaihtamaan työtehtäviään.

Kunta- ja palvelurakennemuoksen nettisivuilla on ajankohtaista tietoa hankkeen etenemisestä www.intermin.fi ■

*Jaakko Korpisaari
asiamies
Akavan Erityisalat ry*

PUDOTUSPELI

Keskusjärjestö AKAVA, neuvottelujärjestöt YTN ja JUKO sekä akavalaiset liitot järjestävät lokakuussa kiertueen, jonka teemana on muutoksen hallinta työelämässä. Aihetta käsitellään sekä yksilön kannalta että yleisemminkin kullakin paikkakunnalla työpaikka- ja oppilaitoskäynneillä sekä kaikille työntekijöille tarkoitetuissa iltaseminaareissa.

Tapahtumapaikkakunnat ja päivämäärät:

3.10. Turku	17.10. Lappeenranta
5.10. Tampere	19.10. Vaasa
10.10. Oulu	24.10. Jyväskylä
11.10. Lahti	27.10. Helsinki
12.10. Pori	

Lue lisää osoitteesta : www.akava.fi/pudotuspeli

Vastaava toimittaja: Akavan Erityisalat, Jaakko Korpisaari, p. 0201 235 363, jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
Kuntatiimin toimitus: Akavan Erityisalojen viestintä
Ilmestyminen vuonna 2006: maaliskuu, kesäkuu, syyskuu, marraskuu
Osoitteenmuutokset: Jäsenliitto

LIITTOJEN KUNTASEKTORIN ASIAMIEHET

Agronomiliitto

Tuula Nordström, järjestösihteeri
puh. (09) 2511 1642
tuula.nordstrom@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Jaakko Korpisaari, asiamies
puh. 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Insinööriliitto IL

Juha Särkkä, asiamies
puh. 0201 801 843
juha.sarkka@insinooriliitto.fi
www.insinooriliitto.fi

Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL

Suvi Päivinen, asiamies
puh. 0207 489 497
suvi.paivinen@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Metsänhoitajaliitto

Tapio Hankala, toiminnanjohtaja
puh. (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Kirsi-Marja Valariutta, työsuhteasiamies
Puh. (09) 5844 4206
kirsi-marja.valariutta@safa.fi
www.safa.fi

Suomen Ekonomiliitto – SEFE

Riikka Rönkkö, asiamies
puh. 0201 299 286
riikka.ronkko@sefe.fi
www.sefe.fi

Suomen Lakimiesliitto

Esa Eriksson, asiamies
puh. (09) 8561 0313
esa.eriksson@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL

Arja Laine, asiamies
puh. (09) 6850 8020
arja.laine@sval.fi
www.sval.fi

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK

Anja Helin, asiamies
puh. (09) 2291 2209
anja.helin@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto

Sanna Knuuti, työsuhdelakimies
puh. 020 155 8808
sanna.knuuti@tradenomiliitto.fi
www.tradenomiliitto.fi

Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö
puh. (09) 6226 8540
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi